

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Rozsah sociálního vyloučení v Kraji Vysočina

Zuzana Korecká, Petr Lang, Zuzana Kopecká

červen 2020

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Agentura
pro sociální začleňování

Tento materiál vznikl za finanční podpory Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Zaměstnanost v rámci projektu „Systémové zajištění sociálního začleňování“, registrační číslo projektu: CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_030/0000605

Agentura pro sociální začleňování je jedním z odborů Ministerstva pro místní rozvoj České republiky. Agentura funguje od roku 2008 a je nástrojem na podporu obcím, které řeší problematiku sociálního vyloučení:

- **pomáhá** obcím a městům při mapování a detailním poznávání problémů sociálně vyloučených lokalit a jejich obyvatel, při přípravě a nastavování dlouhodobějších procesů pro jejich řešení a při získávání financí na tyto postupy,
- **propojuje** přitom místní subjekty (města a obce a jejich úřady, ale také neziskové organizace, školy a školská zařízení, Úřad práce, zaměstnavatele, policii a veřejnost), aby při sociálním začleňování spolupracovaly,
- **spolupracuje** s ministerstvy, přenáší informace z komunální úrovně směrem ke státní správě, podílí se na formování státní politiky sociálního začleňování a její koordinaci.

Kontaktní údaje:

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Odbor pro sociální začleňování (Agentura)

Staroměstské náměstí 6, 110 15 Praha 1

www.mmr.cz

www.socialni-zaclenovani.cz

Zpracovatelé:

Zuzana Korecká, oddělení výzkumů a evaluací (zuzana.korecka@mmr.cz)

Petr Lang, oddělení výzkumů a evaluací (petr.lang@mmr.cz)

Zuzana Kopecká, oddělení výzkumů a evaluací (zuzana.kopecka@mmr.cz)

Obsah

Seznam map	3
Seznam tabulek	3
Seznam zkratk	4
1 Úvod	5
2 Dimenze sociálního vyloučení a jeho indikátory	5
3 Měření sociálního vyloučení – indikátory a index	6
4 Souhrnné výsledky	8
4.1 Celkový rozsah sociálního vyloučení v Kraji Vysočina	8
4.2 Rozsah sociálního vyloučení v obvodech obcí s rozšířenou působností a na území místních akčních skupin	11
5 Dílčí dimenze indexu sociálního vyloučení v Kraji Vysočina	14
5.1 Osoby v exekuci	14
5.2 Příspěvky na bydlení	17
5.3 Příspěvky na živobytí	20
5.4 Uchazeči o zaměstnání v evidenci déle než 6 měsíců	23
5.5 Předčasné odchody ze vzdělávání	26
6 Shrnutí a závěr	29
7 Přílohy	31
8 Bibliografie	36

Seznam map

Mapa 1 – Index sociálního vyloučení pro r. 2018.....	9
Mapa 2 – Index sociálního vyloučení pro r. 2018 v obcích Kraje Vysočina	9
Mapa 3 – Obce Kraje Vysočina v dimenzi „osoby v exekuci“ pro r. 2018.....	14
Mapa 4 – Obce Kraje Vysočina v dimenzi „PnB“ pro r. 2018	17
Mapa 5 – Obce Kraje Vysočina v dimenzi „PnŽ“ pro r. 2018.....	20
Mapa 6 – Obce Kraje Vysočina v dimenzi „UoZ evidovaní déle než 6 měsíců“ pro r. 2018...23	
Mapa 7 – Obce Kraje Vysočina v dimenzi „předčasné odchody“ pro r. 2018	26
Mapa 8 – Dimenze „osoby v exekuci“ – podíl osob v exekuci v obcích (k 31. 12. 2017)	31
Mapa 9 – Dimenze „osoby v exekuci“ – podíly a abs. počty v SO ORP (k 31. 12. 2017)	31
Mapa 10 – Dimenze „PnB“ . podíl příjemců v obcích (průměrný měsíc r. 2018).....	32
Mapa 11 – Dimenze „PnB“ – podíly a abs. počty v SO ORP (průměrný měsíc r. 2018).....	32
Mapa 12 – Dimenze „PnŽ“ – podíl příjemců v obcích (průměrný měsíc r. 2018).....	33
Mapa 13 – Dimenze „PnŽ“ – podíly a abs. počty v SO ORP (průměrný měsíc r. 2018)	33
Mapa 14 – Dimenze „UoZ 6+ měsíců“ – podíl příjemců v obcích (průměrný měsíc 2018)	34
Mapa 15 – Dimenze „UoZ 6+ měsíců“ – podíly a abs. počty v SO ORP (prosinec 2018).....	34
Mapa 16 – Dimenze „předčasné odchody“ – podíly a abs. počty v SO ORP (školní r. 2017/18)	35

Seznam tabulek

Tabulka 1 – Prahové hodnoty pro jednotlivé indikátory a jejich tři perspektivy (r. 2018).....	7
Tabulka 2 – Index sociálního vyloučení pro r. 2018	8
Tabulka 3 – Index sociálního vyloučení pro r. 2018 v krajích – počty obcí	10
Tabulka 4 – Index sociálního vyloučení pro r. 2018 v krajích – podíly obcí	10
Tabulka 5 – Index sociálního vyloučení pro r. 2018 v Kraji Vysočina – počty obcí	11
Tabulka 6 – Index sociálního vyloučení pro r. 2018 v Kraji Vysočina – podíly obcí	12
Tabulka 7 – Index sociálního vyloučení pro r. 2018 v MAS Kraji Vysočina – počty obcí	13
Tabulka 8 – Počty obcí v dimenzi „osoby v exekuci“ pro r. 2018.....	14
Tabulka 9 – Podíly a absolutní počty v dimenzi „osoby v exekuci“ na úrovni SO ORP.....	15
Tabulka 10 – Podíly a absolutní počty v dimenzi „osoby v exekuci“ na úrovni MAS.....	16
Tabulka 11 – Počty obcí v dimenzi „PnB“ pro r. 2018	17
Tabulka 12 – Podíly a absolutní počty v dimenzi „PnB“ na úrovni SO ORP	18
Tabulka 13 – Podíly a absolutní počty v dimenzi „PnB“ na úrovni MAS	19
Tabulka 14 – Počty obcí v dimenzi „PnŽ“ pro r. 2018	20
Tabulka 15 – Podíly a absolutní počty v dimenzi „PnŽ“ na úrovni SO ORP	21
Tabulka 16 – Podíly a absolutní počty v dimenzi „PnŽ“ na úrovni MAS	22
Tabulka 17 – Počty obcí v dimenzi „UoZ evidovaní déle než 6 měsíců“ pro r. 2018	23
Tabulka 18 – Podíly a absolutní počty v dimenzi „UoZ evidovaní déle než 6 měsíců“ na úrovni SO ORP	24
Tabulka 19 – Podíly a absolutní počty v dimenzi „UoZ evidovaní déle než 6 měsíců“ na úrovni MAS	25
Tabulka 20 – Počty obcí v dimenzi „předčasné odchody“ pro r. 2018	26
Tabulka 21 – Podíly a absolutní počty v dimenzi „předčasné odchody“ na úrovni SO ORP ..	27
Tabulka 22 – Podíly a absolutní počty v dimenzi „předčasné odchody“ na úrovni MAS	28

Seznam zkratek

ČR: Česká republika
JHC: Jihočeský kraj
JHM: Jihomoravský kraj
KHK: Královéhradecký kraj
KVK: Karlovarský kraj
LBK: Liberecký kraj
MAS: místní akční skupina(-y)
MSK: Moravskoslezský kraj
N: počet (*count*)
OLK: Olomoucký kraj
ORP: obec (obce) s rozšířenou působností
PAK: Pardubický kraj
PHA: Hlavní město Praha
PLK: Plzeňský kraj
PnB: příspěvky na bydlení
PnŽ: příspěvky na živobytí
SO ORP: správní obvod(-y) obce (obcí) s rozšířenou působností
SVL: sociálně vyloučená(-é) lokalita(-y)
STC: Středočeský kraj
ULK: Ústecký kraj
UoZ: uchazeči o zaměstnání
UoZ 6+: uchazeči o zaměstnání evidovaní déle než 6 měsíců
VYS: Kraj Vysočina
ZLK: Zlínský kraj
ZŠ: základní škola(-y)
% podíl: procentuální podíl

1 Úvod

Strategie boje proti sociálnímu vyloučení na období 2016–2020 označuje sociální vyloučení jako jeden z „klíčových sociálních problémů naší společnosti“ (Úřad vlády ČR, 2016, s. 5) a jeho koncepční řešení v souvislosti s regionálními disparitami vnímá jako „jeden ze zásadních úkolů sociální politiky České republiky“ (Úřad vlády ČR, 2016, s. 6). Agentura pro sociální začleňování proto připravila novou *Metodiku pro posouzení rozsahu sociálního vyloučení v území*. (Lang & Matoušek, 2020) Cílem metodiky je umožnit popis a srovnání obcí a jiných územních jednotek na základě souboru indikátorů, které zachycují různé dimenze sociálního vyloučení. Oproti dosavadnímu mapování sociálně vyloučených lokalit umožňuje administrativní charakter využívaných dat každoroční aktualizaci výstupů ve formě aktuálních informací o stavu sociálního vyloučení v ČR a také srovnání jeho vývoje v čase. Podrobný popis a následná analýza rozsahu a vývoje sociálního vyloučení je nutnou podmínkou pro realizaci „informovaných politik“ (evidence-based policy) v oblasti sociálního začleňování jednak na národní úrovni a jednak na lokální úrovni, které specificky reagují na konkrétní místní situace a jejich podmíněnosti.

Předkládaná zpráva je praktickou aplikací *Metodiky pro posouzení rozsahu sociálního vyloučení v území se zacílením na Kraj Vysočina*. Přináší deskriptivní i analytické informace o rozsahu sociálního vyloučení na několika územních úrovních: obcích, SO ORP, místních akčních skupinách apod. Zpráva vychází z posledních aktuálních dat, jimiž jsou data za **rok 2018** (v případě osob v exekuci k 31. 12. 2017).

Samotná metodika stejně jako tato zpráva (včetně zpráv pro další kraje) vznikly v rámci projektu „Systémové zajištění sociálního začleňování“ (CZ.03.2.63/0.0/15-030/0000605) realizovaného Odborem pro sociální začleňování Ministerstva pro místní rozvoj ČR.

2 Dimenze sociálního vyloučení a jeho indikátory

Sociální vyloučení se jako stav projevuje vytěsněním jednotlivců či celých skupin na okraj společnosti, kdy je jim omezován nebo zamezen přístup ke zdrojům, které jsou jinak ostatním členům společnosti dostupné. (Růžička & Toušek, 2014, s. 121) Stav, resp. rozsah sociálního vyloučení je sledován prostřednictvím indikátorů pokrývajících **dimenze chudoby, vyloučení z bydlení, vyloučení z oficiálního trhu práce, vyloučení ze vzdělávání a dimenzi zadluženosti**. (Lang & Matoušek, 2020) Sada zvolených indikátorů, která je pevně zakotvena i v národní soustavě indikátorů pro vyhodnocování pokroku v oblasti potlačování chudoby a sociálního vyloučení (srov. Sirovátka et al., 2013), je validní a robustní, tzn., že kombinace indikátorů je vzájemně konzistentní a pokrývá zásadní aspekty konceptu sociálního vyloučení. Seznam indikátorů (včetně uvedení zdroje dat a jejich popisu) je následující:

1) Příjemci příspěvku na živobytí (zdroj dat: MPSV)

- Příjemcem příspěvku na živobytí (PnŽ) se může stát domácnost, již zůstává na život méně než částka živobytí (součet životního minima členů domácnosti), která vyčerpala jiné možnosti pro zvýšení příjmů a prokazuje snahu o zvýšení příjmu vlastní prací. (Trlifajová et al., 2018, s. 2)

2) Příjemci příspěvku na bydlení (zdroj dat: MPSV)

- Příjemcem příspěvku na bydlení (PnB) se může stát domácnost, která vydává víc než 30 % (v Praze 35 %) příjmu na pokrytí nákladů na bydlení.

3) Osoby v exekuci (zdroj dat: Exekutorská komora ČR)

- Osoba, proti níž je vedeno jedno či více exekučních řízení.
- 4) Dlouhodobě nezaměstnané osoby** (zdroj dat: Úřad práce ČR)
- Osoba potenciálně ekonomicky aktivní je vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání (UoZ) Úřadu práce déle než 6 měsíců.
- 5) Předčasné odchody ze systému základního vzdělávání – běžné třídy** (zdroj dat: MŠMT)
- Osoba (žák) ukončuje povinnou školní docházku v systému základního vzdělávání v 7. nebo 8. ročníku, a to v důsledku jednoho nebo dvou propadnutí. Indikátor se vztahuje pouze k běžným třídám, tzn., že nejsou zahrnuty osoby (žáci) předčasně ukončující povinnou školní docházku ve speciálních třídách. Speciální třídy byly z indikátoru předčasných odchodů vyřazeny, protože zařazení žáků do těchto tříd je podmíněno celou řadou důvodů, které nezbytně nesouvisejí se sociálním znevýhodněním. Především jde o důvody spojené se zdravotními handicapy žáků.

3 Měření sociálního vyloučení – indikátory a index

Jednotlivé indikátory jsou vyhodnocovány zvlášť, přičemž základní úroveň (jednotku) analýzy představují obce. V souladu s *Metodikou identifikace lokalit rezidenční segregace* (Sýkora et al., 2015, s. 11) je každý z indikátorů nahlížen ze tří odlišných, avšak doplňujících se úhlů pohledu územní koncentrace: (1) **absolutní počet**, (2) **relativní podíl** a (3) **lokalizační kvocient**. Perspektiva absolutních počtů vyjadřuje velikost potenciální cílové skupiny pro místní politiky sociálního začleňování; perspektiva relativního podílu potenciální cílové skupiny na celkovém počtu obyvatel obce vyjadřuje míru strukturálního ovlivnění celkové situace a možnosti rozvoje obce; a lokalizační kvocient zohledňuje odlišnost relativního podílu obce od průměrné situace v kraji, v němž se obec nachází, čímž je nepřímo tematizováno riziko stigmatizace obce z důvodu většího rozsahu sociálního vyloučení v porovnání s jeho okolím.

Na příkladu exekucí ilustrováno, je měřen (1) absolutní počet osob v exekuci v dané obci, (2) podíl osob v exekuci na celkové populaci v dané obci, (3) poměr mezi podílem osob v exekuci na celkové populaci v dané obci vůči součtu podílu osob v exekuci na celkové populaci v příslušném kraji dané obce a podílu osob v exekuci na celkové populaci v republice, přičemž součet podílů je z důvodu vážení dělen dvěma. Lokalizační kvocient tedy indikuje, nakolik se situace v dané obci liší od svého kontextu (zohledňující průměrnou situaci v kraji a republice).

Aby bylo možno sadu všech indikátorů v jednotlivých perspektivách vyhodnotit zjednodušeným způsobem, pro každý indikátor a každou jeho perspektivu byly stanoveny dvě prahové hranice – viz Tabulka 1. V případě absolutního počtu se hranice stanovují s ohledem na přítomnost dostatečně početné cílové skupiny pro realizaci místních politik sociálního začleňování. Výše prahu u jednotlivých indikátorů odrážejí, zda se ten který indikátor vztahuje k jednotlivci (např. v případě exekuce) nebo k domácnostem, včetně vícečlenných domácností (příspěvek na bydlení a na živobytí). Dále se do jeho stanovení promítá obvyklá náročnost intervence pro řešení dílčího problému (intervence dluhového poradenství směřující k podání insolvenčního návrhu vs. dlouhodobá podpora návratu na trh práce v systémech prostupného zaměstnávání). U relativního podílu se první hranice zpravidla pohybuje mírně nad celorepublikovým průměrem, druhý práh se pak pohybuje nad celorepublikovým průměrem s přičtením jedné směrodatné odchylky. Stanovení hranic u lokalizačního kvocientu pak sleduje logiku násobku průměrného zatížení v tom kterém indikátoru v republice, resp. kraji.

Tabulka 1 – Prahové hodnoty pro jednotlivé indikátory a jejich tři perspektivy (r. 2018)

	absolutní počet		relativní podíl		LQ	
	1. práh	2. práh	1. práh	2. práh	1. práh	2. práh
osoby v exekuci	100	200	12	18	1,8	2,5
příspěvky na bydlení	40	80	2,1	3	1,8	2,5
příspěvky na živobytí	30	60	0,9	1,7	1,8	2,5
dlouhodobě nezaměstnaní	40	80	1,4	2,5	1,8	2,5
předčasné odchody	6	12	5	12	1,8	2,5

Zdroj: vlastní zpracování

Obci je za překročení každého prahu udělen jeden bod. Za každý indikátor tak může obec obdržet od nuly do šesti bodů. Obdržení nula bodů znamená, že v daném indikátoru obec zatížena není (případně v komparaci s ostatními obcemi jen velmi málo), v případě obdržení šesti bodů to znamená, že v daném indikátoru je obec zatížena velmi.

Pro vyhodnocení celkového rozsahu sociálního vyloučení byl sestaven tzv. **index sociálního vyloučení**. Hodnota (sumačního) indexu sociálního vyloučení je výsledkem prostého součtu bodů v té které obci za všechny indikátory. **Rozsah hodnot se proto pohybuje v rozmezí 0 až 30 bodů**, kdy 30 bodů indikuje maximální rozsah sociálního vyloučení v obci (obec překročila všechny prahové hodnoty ve všech indikátorech) a 0 naopak indikuje minimální rozsah sociálního vyloučení (obec nepřekročila ani jednu prahovou hodnotu).¹

¹ Více o výpočetním modelu indexu sociálního vyloučení viz (Lang & Matoušek, 2020).

4 Souhrnné výsledky

4.1 Celkový rozsah sociálního vyloučení v Kraji Vysočina

Celkový rozsah sociálního vyloučení je vyjádřený prostřednictvím indexu sociálního vyloučení a jeho 30bodové škály. Index na úrovni obce tedy může nabývat hodnoty 0 (nejnižší nebo žádné zatížení sociálním vyloučením) až 30 (velké zatížení sociálním vyloučením). Z důvodu přehlednosti používáme v této sekci prezentaci hodnot indexu ve čtyřech kategoriích: 0 až 1 bod, 2 až 7 bodů, 8 až 11 bodů a 12 až 30 bodů.

Celková situace obcí ČR v roce 2018 byla následující: 3344 obcí obdrželo 0 až 1 bod, 2395 obcí 2 až 7 bodů, 300 obcí 8 až 11 bodů a 219 obcí 12 až 30 bodů. Z hlediska celkového počtu obcí v ČR tak skórovalo 53,4 % obcí v kategorii 0 až 1 bod, 38,3 % obcí v kategorii 2 až 7 bodů, 4,8 % obcí v kategorii 8 až 11 bodů a 3,5 % obcí v kategorii 12 až 30 bodů.

Při zaměření se na obce VYS, jichž je celkem 704, 453 obcí obdrželo 0 až 1 bod, 226 obcí 2 až 7 bodů, 19 obcí 8 až 11 bodů a 6 obcí 12 až 30 bodů. Rozdíl podílu obcí dle kategorií indexu VYS vůči celkovému stavu v ČR ukazuje, že zatížení VYS bylo menší – obce s 8 a více body tvořily v případě VYS 3,6 % ze všech obcí, zatímco v případě ČR 8,3 % ze všech obcí. Více viz Tabulka 2.

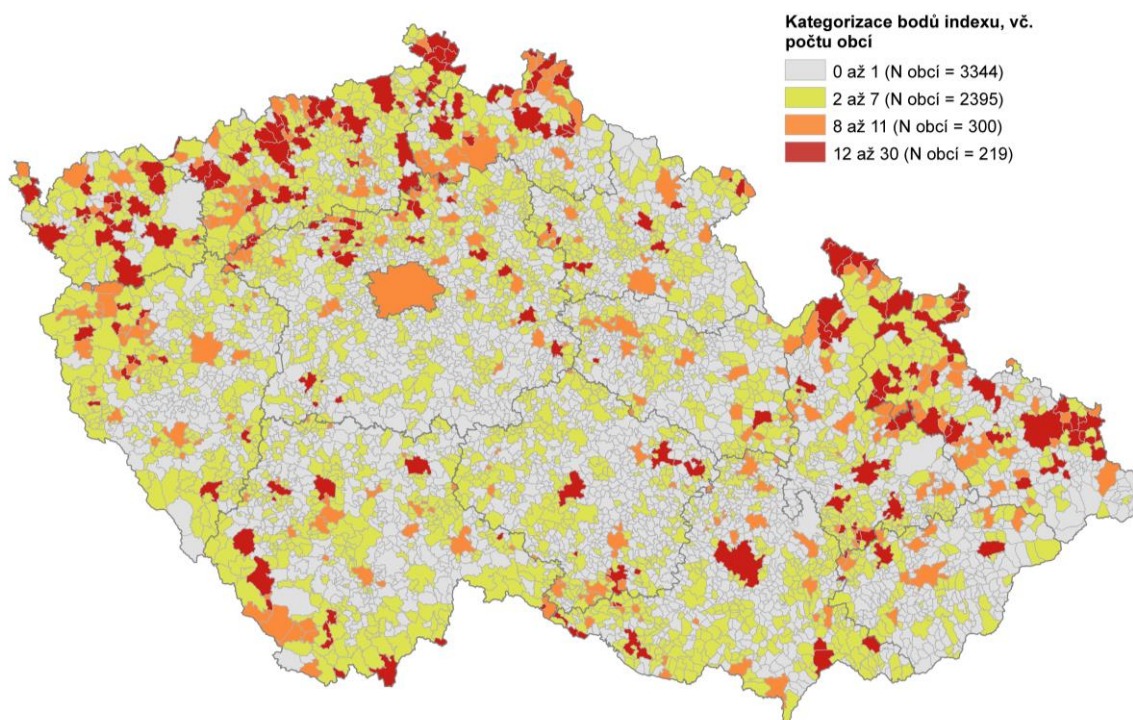
Tabulka 2 – Index sociálního vyloučení pro r. 2018

Bodové rozpětí	Počet obcí - VYS	% podíl obcí - VYS	Počet obcí - ČR	% podíl obcí - ČR
0 až 1	453	64,3	3344	53,4
2 až 7	226	32,1	2395	38,3
8 až 11	19	2,7	300	4,8
12 až 30	6	0,9	219	3,5
CELKEM	704	100	6258	100

Zdroj: vlastní zpracování

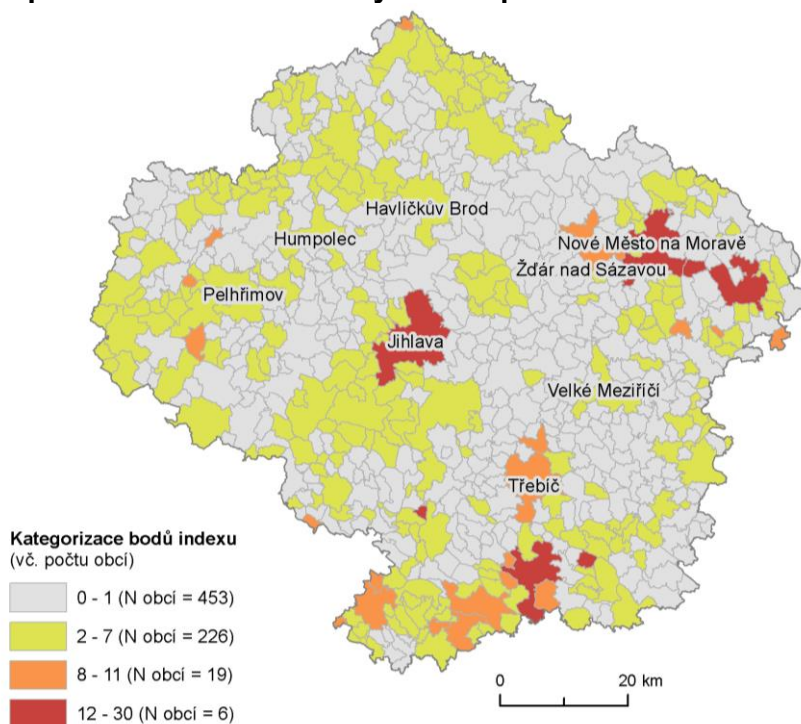
Kartografickou vizualizaci počtů obcí ve zvolených kategoriích indexu nabízejí Mapa 1 a Mapa 2.

Mapa 1 – Index sociálního vyloučení pro r. 2018

Zdroj: vlastní zpracování

Mapa 2 – Index sociálního vyloučení pro r. 2018 v obcích Kraje Vysočina

Zdroj: vlastní zpracování

Pro srovnání situace VYS s dalšími kraji slouží Tabulka 3 a Tabulka 4. První tabulka obsahuje počty obcí v jednotlivých kategoriích indexu, druhá tabulka jejich podíly. Nejvyšší počet obcí v kategorii 8 a více bodů byl v ULK (74 obcí), STC (67 obcí) a MSK (58 obcí); v VYS bylo

těchto obcí 25. Z hlediska podílu této kategorie obcí byl jejich nejvyšší výskyt v KVK (~ 23 %), ULK (~ 21 %) a MSK (~ 20 %); naopak nejnižší zastoupení bylo v JHM, PAK a VYS (shodně ~ 4 %). Tabulka 3 – Index sociálního vyloučení pro r. 2018 v krajích – počty obcí

Tabulka 3 – Index sociálního vyloučení pro r. 2018 v krajích – počty obcí

Kraj	N obcí - 0 až 1	N obcí - 2 až 7	N obcí - 8 až 11	N obcí - 12 až 30	CELKEM N obcí
JHC	327	258	25	14	624
JHM	360	282	21	10	673
KHK	257	167	16	8	448
KVK	30	74	9	21	134
LBK	103	73	20	19	215
MSK	156	86	26	32	300
OLK	188	163	26	25	402
PAK	267	163	19	2	451
PLK	231	226	31	13	501
STC	674	403	40	27	1144
ULK	81	199	36	38	354
VYS	453	226	19	6	704
ZLK	217	75	11	4	307
ČR	3344	2395	300*	219	6258

Zdroj: vlastní zpracování

* Do této kategorie byla započítána i Praha.

Tabulka 4 – Index sociálního vyloučení pro r. 2018 v krajích – podíly obcí

Kraj	% podíl obcí – 0 až 1	% podíl obcí – 2 až 7	% podíl - obcí 8 až 11	% podíl obcí – 12 až 30	% podíl CELKEM	CELKEM N obcí
JHC	52	41	4	2	100	624
JHM	53	42	3	1	100	673
KHK	57	37	4	2	100	448
KVK	22	55	7	16	100	134
LBK	48	34	9	9	100	215
MSK	52	29	9	11	100	300
OLK	47	41	6	6	100	402
PAK	59	36	4	0	100	451
PLK	46	45	6	3	100	501
STC	59	35	3	2	100	1144
ULK	23	56	10	11	100	354
VYS	64	32	3	1	100	704
ZLK	71	24	4	1	100	307
ČR	53	38	5*	3	100	6258

Zdroj: vlastní zpracování

* Do této kategorie byla započítána i Praha.

4.2 Rozsah sociálního vyloučení v obvodech obcí s rozšířenou působností a na území místních akčních skupin

Na počty obcí VYS ve zvolených kategoriích indexu je možné se podívat i optikou jeho SO ORP – viz Tabulka 5 a Tabulka 6. Nejvíce obcí v kategorii 8 a více bodů bylo v SO ORP Třebíč (6 obcí), Moravské Budějovice (6 obcí), Bystřice nad Pernštejnem (3 obce) a Pelhřimov (3 obce); naopak SO ORP Humpolec, Chotěboř, Náměšť nad Oslavou, Pacov, Světlá nad Sázavou a Velké Meziříčí neměly žádnou takovou obec.

Tabulka 5 – Index sociálního vyloučení pro r. 2018 v Kraji Vysočina – počty obcí

SO ORP	N obcí -				CELKEM N obcí
	N obcí - 0 až 1	N obcí - 2 až 7	N obcí - 8 až 11	12 až 30	
Bystřice nad Pernštejnem	25	11	2	1	39
Havlíčkův Brod	45	10	1		56
Humpolec	13	12			25
Chotěboř	12	19			31
Jihlava	46	32		1	79
Moravské Budějovice	14	27	6		47
Náměšť nad Oslavou	22	5			27
Nové Město na Moravě	11	17	1	1	30
Pacov	17	7			24
Pelhřimov	46	22	3		71
Světlá nad Sázavou	19	13			32
Telč	28	15	1	1	45
Třebíč	67	20	4	2	93
Velké Meziříčí	45	12			57
Žďár nad Sázavou	43	4	1		48
VYS	453	226	19	6	704
ČR	3344	2395	300	219	6258

Zdroj: vlastní zpracování

Z hlediska podílu obcí v kategorii 8 a více bodů měly nejvyšší podíl SO ORP Moravské Budějovice (~ 13 %), Bystřice nad Pernštejnem (~ 8 %), Třebíč (~ 6 %) a Nové Město na Moravě (~ 6 %).

Tabulka 6 – Index sociálního vyloučení pro r. 2018 v Kraji Vysočina – podíly obcí

SO ORP	% podíl obcí - 0 až 1	% podíl obcí - 2 až 7	% podíl obcí - 8 až 11	% podíl obcí - 12 až 30	% podíl CELKEM	CELKEM N obcí
Bystřice nad Pernštejnem	64	28	5	3	100	39
Havlíčkův Brod	80	18	2	0	100	56
Humpolec	52	48	0	0	100	25
Chotěboř	39	61	0	0	100	31
Jihlava	58	41	0	1	100	79
Moravské Budějovice	30	57	13	0	100	47
Náměšť nad Oslavou	81	19	0	0	100	27
Nové Město na Moravě	37	57	3	3	100	30
Pacov	71	29	0	0	100	24
Pelhřimov	65	31	4	0	100	71
Světlá nad Sázavou	59	41	0	0	100	32
Telč	62	33	2	2	100	45
Třebíč	72	22	4	2	100	93
Velké Meziříčí	79	21	0	0	100	57
Žďár nad Sázavou	90	8	2	0	100	48
VYS	64	32	3	1	100	704
ČR	53	38	5	3	100	6258

Zdroj: vlastní zpracování

Počty obcí dle čtyř zvolených kategorií indexu v MAS² působících na území VYS nabízí

Tabulka 7. Nejvíce obcí v kategorii 8 a více bodů měly „MAS Rokytná, o.p.s.“ (8 obcí) a „MAS Jemnicko, o.p.s.“ (7 obcí) a „MAS Zubří země, o.p.s.“ (5 obcí).

Tabulka 7 – Index sociálního vyloučení pro r. 2018 v MAS Kraji Vysočina – počty obcí

MAS	Krajská působnost MAS	N obcí - 0 až 1	N obcí - 2 až 7	N obcí - 8 až 11	N obcí - 12 až 30	CELKEM N obcí
Havlíčkův kraj, o.p.s.	VYS + PAK	55	8	1		64
Královská stezka o.p.s.	VYS	41	28	1		70
MAS Českomoravské pomezí o.p.s.	VYS	28	7			35
MAS LEADER - Loucko, z. s.	VYS	7	1			8
MAS Rokytná, o.p.s.	VYS	17	24	6	2	49
MAS Zubří země, o.p.s.	VYS + JHM	36	28	3	2	69
MAS Jemnicko, o.p.s.	JHM + VYS + JHC	13	27	4	3	47
MAS Mikroregionu Telčsko, z. s.	VYS	29	20	1	1	51
MAS Šipka, z. s.	VYS	22	5	1		28
MAS Třeštsko, o.p.s.	VYS	20	19			39
MOST Vysočiny, o.p.s.	VYS + JHM	45	14			59
OSLAVKA o.p.s.	VYS	27	7			34
Podhorácko, o.p.s.	VYS	47	8			55
Podhůří Železných hor o.p.s.	VYS	3	10			13
Společnost pro rozvoj Humpolecka, z.s.	VYS	13	12			25
Via rustica z.s.	VYS	37	25	2		64
ČR - jen obce v MAS		3168	2249	271	177	5865
ČR - všechny obce v ČR		3344	2395	300	219	6258

Zdroj: vlastní zpracování

² Při posuzování rozsahu sociálního vyloučení na území jednotlivých MAS je nutné brát v potaz, že výsledky nejsou zcela komplementární s rozsahem problému v SO ORP. Kromě toho, že území MAS obvykle zahrnuje obce z různých SO ORP, nebo dokonce překračuje hranice jednotlivých krajů, tak MAS nezahrnují území velkých měst, jejichž počet obyvatel činil k 1. 1. 2014 více jak 25 000 obyvatel (viz např.: Ministerstvo zemědělství, nedatováno, s. 9). V Kraji Vysočina se jedná o města Jihlava a Třebíč. Celkem není v VYS do MAS zapojeno 32 obcí, kromě jmenovaných dvou velkých měst je to dalších 30 obcí. Z hlediska počtu obyvatel jde o spíše o menší obce.

5 Dílčí dimenze indexu sociálního vyloučení v Kraji Vysočina

Jestliže škála indexu nabývá hodnot 0 až 30, každá z jeho pěti dimenzí (osoby v exekuci, PnB, PnŽ, dlouhodobě nezaměstnaní a předčasné odchody) je v indexu zastoupena pětinou bodů. Jinak řečeno, každá z pěti dimenzí může nabývat u té které obce hodnot 0 až 6 bodů. Obsahem níže uvedených podkapitol je vyhodnocení jednotlivých dimenzí v obcích VYS z hlediska bodového skóre a dále vyhodnocení dimenzí v SO ORP a MAS z hlediska podílů a absolutních počtů.

5.1 Osoby v exekuci

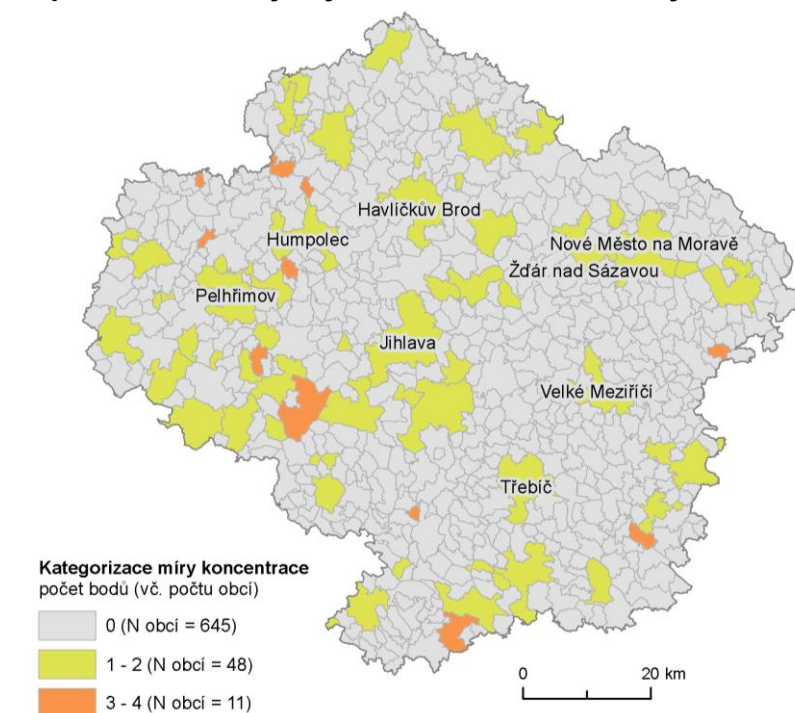
V dimenzi „osoby v exekuci“ obdrželo 0 bodů 645 obcí VYS, 1 až 2 body 48 obcí, 3 až 4 body 11 obcí a 5 až 6 bodů neobdržela žádná z obcí – viz Tabulka 8. Kartografické zpracování nabízí Mapa 3.

Tabulka 8 – Počty obcí v dimenzi „osoby v exekuci“ pro r. 2018

	Osob. v exekuci - bodové rozpětí				CELKEM N obcí
	0	1 až 2	3 až 4	5 až 6	
VYS	645	48	11	0	704
ČR	4719	1096	387	56	6258

Zdroj: vlastní zpracování

Mapa 3 – Obce Kraje Vysočina v dimenzi „osoby v exekuci“ pro r. 2018

Zdroj: vlastní zpracování

Dle jednotlivých SO ORP VYS byl nejvyšší počet osob v exekuci v SO ORP Jihlava (5836), Třebíč (3872), Pelhřimov (2449) a Havlíčkův Brod (2326); naopak nejnižší počet těchto osob byl v SO ORP Pacov (444), Telč (537) a Náměšť nad Oslavou (603). Celkově v VYS pak bylo 24974 osob v exekuci. Nejvyšší podíl osob v exekucích vykazovaly SO ORP Jihlava (6,9 %), Moravské Budějovice (6,9 %), Pelhřimov (6,3 %), Třebíč (6,1 %) a Nové Město na Moravě (6,0 %); naopak nejnižší podíl byl zaznamenán v SO ORP Velké Meziříčí (4 %), Telč (4,8 %) a Žďár nad Sázavou (4,8 %). Celkový podíl osob v exekuci byl v VYS 5,8 %. Bližší přehled nabízí Tabulka 9.

Tabulka 9 – Podíly a absolutní počty v dimenzi „osoby v exekuci“ na úrovni SO ORP

SO ORP	Počet osob v exekuci (k 31. 12. 2017)	Podíl osob v exekuci (k 31. 12. 2017)
Bystřice nad Pernštejnem	945	5,6
Havlíčkův Brod	2326	5,3
Humpolec	759	5,1
Chotěboř	952	5,1
Jihlava	5836	6,9
Moravské Budějovice	1369	6,9
Náměšť nad Oslavou	603	5,3
Nové Město na Moravě	972	6,0
Pacov	444	5,4
Pelhřimov	2449	6,3
Světlá nad Sázavou	963	5,7
Telč	537	4,8
Třebíč	3872	6,1
Velké Meziříčí	1212	4,0
Žďár nad Sázavou	1735	4,8
VYS	24974	5,8
ČR	862307	9,6

Zdroj: vlastní zpracování

Dle jednotlivých MAS působících na území VYS (viz Tabulka 10) byl nejvyšší počet osob v exekuci v MAS „Královská stezka, o.p.s.“ (2814), „Havlíčkův kraj, o.p.s.“ (2319), „Via rustica, z.s.“ (1947) a „MAS Zubří země, o.p.s.“ (1932); naopak nejnižší počet těchto osob byl v MAS „MAS LEADER – Loucko, z.s.“ (465), „MAS Mikroregionu Telčsko, z.s.“ (592) a „Podhůří Železných hor, o.p.s.“ (615). Nejvyšší podíl osob v exekucích vykazovaly MAS „MAS Jemnicko o.p.s.“ (8,1 %), „MAS Rokytná, o.p.s.“ (7,6 %) a „Via rustica, z.s.“ (7,2 %); naopak nejnižší podíl byl zaznamenán v MAS „Podhorácko, o.p.s.“ (3,5 %), „MOST Vysočiny, o.p.s.“ (4 %) a „MAS Českomoravské pomezí, o.p.s.“ (4,3 %).

Tabulka 10 – Podíly a absolutní počty v dimenzi „osoby v exekuci“ na úrovni MAS

MAS	Krajská působnost MAS	Počet osob v exekuci (k 31. 12. 2017)	Podíl osob v exekuci (k 31. 12. 2017)
Havlíčkův kraj, o.p.s.	VYS + PAK	2319	4,7
Královská stezka o.p.s.	VYS	2814	5,7
MAS Českomoravské pomezí o.p.s.	VYS	736	4,3
MAS LEADER - Loucko, z. s.	VYS	465	4,7
MAS Rokytná, o.p.s.	VYS	1868	7,6
MAS Zubří země, o.p.s.	VYS + JHM	1932	5,8
MAS Jemnicko, o.p.s.	JHM + VYS + JHC	1186	8,1
MAS Mikroregionu Telčsko, z. s.	VYS	592	4,6
MAS Šipka, z. s.	VYS	1008	5,0
MAS Třeštsko, o.p.s.	VYS	1117	6,5
MOST Vysočiny, o.p.s.	VYS + JHM	1230	4,0
OSLAVKA o.p.s.	VYS	684	5,0
Podhorácko, o.p.s.	VYS	680	3,5
Podhůří Železných hor, o.p.s.	VYS	615	5,7
Společnost pro rozvoj Humpolecka, z.s.	VYS	759	5,1
Via rustica z.s.	VYS	1947	7,2
VYS		24974	5,8
ČR		862307	9,6

Zdroj: vlastní zpracování

5.2 Příspěvky na bydlení

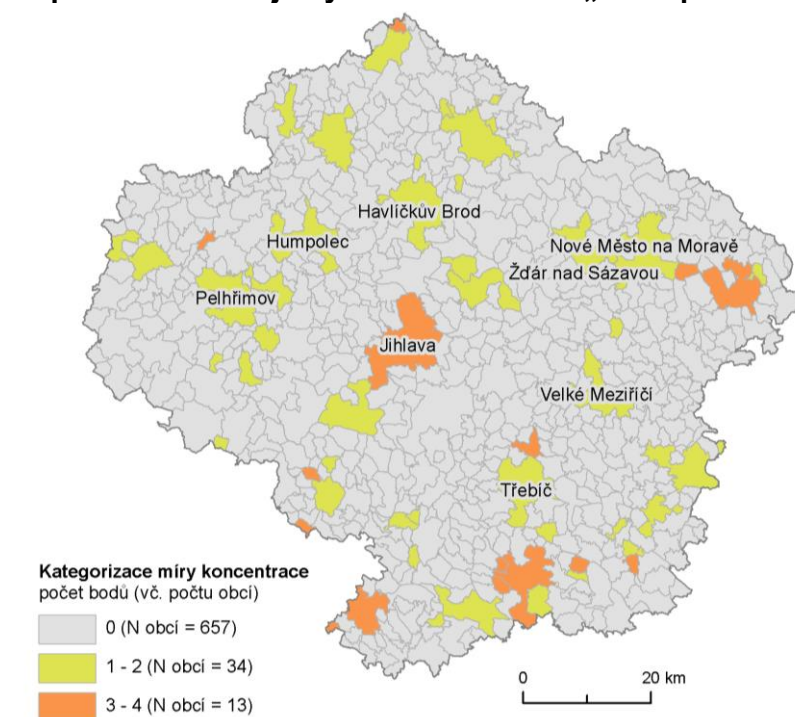
V dimenzi „PnB“ obdrželo 0 bodů 657 obcí VYS, 1 až 2 body 34 obcí, 3 až 4 body 13 obcí a 5 až 6 bodů žádná obec – viz Tabulka 11. Kartografické zpracování nabízí Mapa 4.

Tabulka 11 – Počty obcí v dimenzi „PnB“ pro r. 2018

	PnB - bodové rozpětí				CELKEM N obcí
	0	1 až 2	3 až 4	5 až 6	
VYS	657	34	13	0	704
ČR	5523	504	205	26	6258

Zdroj: vlastní zpracování

Mapa 4 – Obce Kraje Vysočina v dimenzi „PnB“ pro r. 2018

Zdroj: vlastní zpracování

Nejvíce vyplacených PnB směřovalo do SO ORP Jihlava (1232) a Třebíč (913); naopak nejméně těchto dávek bylo vyplaceno v SO ORP Pacov (55), Telč (131) a Náměšť nad Oslavou (139). Celkově v VYS bylo vyplaceno 5004 PnB. Příjemci dávky PnB byli z hlediska podílu nejvíce zastoupeni v SO ORP Moravské Budějovice (1,6 %), Bystřice nad Pernštejnem (1,5 %) a Jihlava (1,5 %); na druhou stranu nejnižší podíl příjemců byl v SO ORP Pacov (0,7 %), Pelhřimov (0,8 %) a Žďár nad Sázavou (0,8 %). Celkový podíl příjemců PnB v VYS činil 1,2 %. Bližší přehled nabízí

Tabulka 12.

Tabulka 12 – Podíly a absolutní počty v dimenzi „PnB“ na úrovni SO ORP

SO ORP	Vyplacených PnB (průměrný měsíc r. 2018)	Podíl příjemců PnB (průměrný měsíc r. 2018)
Bystřice nad Pernštejnem	246	1,5
Havlíčkův Brod	426	1,0
Humpolec	162	1,1
Chotěboř	162	0,9
Jihlava	1232	1,5
Moravské Budějovice	318	1,6
Náměšť nad Oslavou	139	1,2
Nové Město na Moravě	161	1,0
Pacov	55	0,7
Pelhřimov	324	0,8
Světlá nad Sázavou	154	0,9
Telč	131	1,2
Třebíč	913	1,4
Velké Meziříčí	291	1,0
Žďár nad Sázavou	290	0,8
VYS	5004	1,2
ČR	185023	2,1

Zdroj: vlastní zpracování

Dle jednotlivých MAS působících na území VYS nejvíce vyplacených PnB (viz Tabulka 13) směřovalo do MAS „Královská stezka, o.p.s.“ (507), „MAS Zubří země, o.p.s.“ (410) a „Havlíčkův kraj, o.p.s.“ (386); naopak nejméně těchto dávek bylo vyplaceno v MAS „MAS LEADER – Loucko, z.s.“ (79), „Podhůří Železných hor, o.p.s.“ (119), „MAS Českomoravské pomezí, o.p.s.“ (120) a „MAS Třeštsko, o.p.s.“ (125). Z hlediska podílu byli příjemci dávky PnB nejvíce zastoupeni v MAS „MAS Jemnicko, o.p.s.“ (1,6 %), „MAS Rokytná, o.p.s.“ (1,5 %) a „MAS Zubří země, o.p.s.“ (1,2 %); na druhou stranu nejnižší podíl příjemců byl v MAS „MAS Českomoravské pomezí, o.p.s.“ (0,7 %), „MAS Třeštsko, o.p.s.“ (0,7 %), „Havlíčkův kraj, o.p.s.“ (0,8 %), „MAS LEADER – Loucko, z.s.“ (0,8 %), „Podhorácko, o.p.s.“ (0,8 %) a „Via rustica, z.s.“ (0,8 %).

Tabulka 13 – Podíly a absolutní počty v dimenzi „PnB“ na úrovni MAS

MAS	Krajská působnost MAS	Vyplacených PnB (průměrný měsíc r. 2018)	Podíl příjemců PnB (průměrný měsíc r. 2018)
Havlíčkův kraj, o.p.s.	VYS + PAK	386	0,8
Královská stezka o.p.s.	VYS	507	1,0
MAS Českomoravské pomezí o.p.s.	VYS	120	0,7
MAS LEADER - Loucko, z. s.	VYS	79	0,8
MAS Rokytná, o.p.s.	VYS	375	1,5
MAS Zubří země, o.p.s.	VYS + JHM	410	1,2
MAS Jemnicko, o.p.s.	JHM + VYS + JHC	232	1,6
MAS Mikroregionu Telčsko, z. s.	VYS	132	1,0
MAS Šipka, z. s.	VYS	180	0,9
MAS Třeštsko, o.p.s.	VYS	125	0,7
MOST Vysočiny, o.p.s.	VYS + JHM	292	1,0
OSLAVKA o.p.s.	VYS	153	1,1
Podhorácko, o.p.s.	VYS	151	0,8
Podhůří Železných hor o.p.s.	VYS	119	1,1
Společnost pro rozvoj Humpolecka, z.s.	VYS	162	1,1
Via rustica z.s.	VYS	208	0,8
VYS		5004	1,2
ČR		185023	2,1

Zdroj: vlastní zpracování

5.3 Příspěvky na živobytí

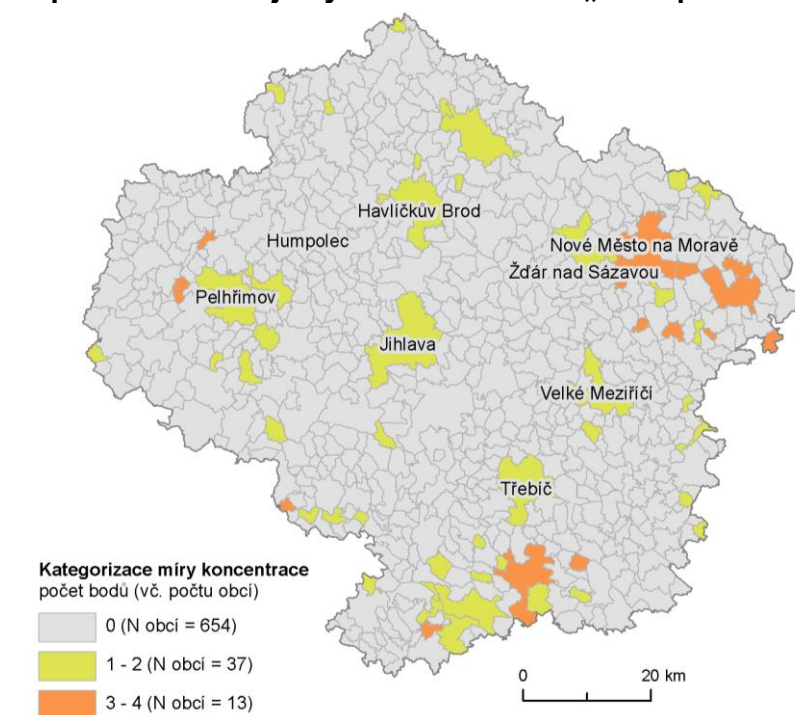
V dimenzi „PnŽ“ obdrželo 0 bodů 654 obcí VYS, 1 až 2 body 37 obcí, 3 až 4 body 13 obcí a 5 až 6 bodů neobdržela žádná obec – viz Tabulka 14. Kartografické zpracování nabízí Mapa 5.

Tabulka 14 – Počty obcí v dimenzi „PnŽ“ pro r. 2018

	PnŽ - bodové rozpětí				CELKEM N obcí
	0	1 až 2	3 až 4	5 až 6	
VYS	654	37	13	0	704
ČR	5223	679	311	45	6258

Zdroj: vlastní zpracování

Mapa 5 – Obce Kraje Vysočina v dimenzi „PnŽ“ pro r. 2018

Zdroj: vlastní zpracování

Nejvyšší počet vyplacených PnŽ byl v SO ORP Jihlava (351), Třebíč (308), Moravské Budějovice (123) a Nové Město na Moravě (113); naopak nejméně dávek směřovalo do SO ORP Pacov (16), Světlá nad Sázavou (33), Humpolec (36) a Telč (39). Celkově v VYS bylo vyplaceno 1584 PnŽ. Podíl příjemců dávky PnŽ byl nejvyšší v SO ORP Nové Město na Moravě (0,7 %), Bystřice nad Pernštejnem (0,6 %) a Moravské Budějovice (0,6 %); naopak nejnižší podíl příjemců byl v SO ORP Havlíčkův Brod (0,2 %), Humpolec (0,2 %), Pacov (0,2 %), Pelhřimov (0,2 %), Světlá nad Sázavou (0,2 %) a Žďár nad Sázavou (0,2 %). Celkový podíl příjemců PnŽ v VYS dosáhl výše 0,4 %. Bližší přehled nabízí Tabulka 15.

Tabulka 15 – Podíly a absolutní počty v dimenzi „PnŽ“ na úrovni SO ORP

SO ORP	Vyplacených PnŽ (průměrný měsíc r. 2018)	Podíl příjemců PnŽ (průměrný měsíc r. 2018)
Bystřice nad Pernštejnem	95	0,6
Havlíčkův Brod	103	0,2
Humpolec	36	0,2
Chotěboř	67	0,4
Jihlava	351	0,4
Moravské Budějovice	123	0,6
Náměšť nad Oslavou	44	0,4
Nové Město na Moravě	113	0,7
Pacov	16	0,2
Pelhřimov	94	0,2
Světlá nad Sázavou	33	0,2
Telč	39	0,4
Třebíč	308	0,5
Velké Meziříčí	76	0,3
Žďár nad Sázavou	84	0,2
VYS	1584	0,4
ČR	79033	0,9

Zdroj: vlastní zpracování

Dle jednotlivých MAS působících na území VYS byl nejvyšší počet vyplacených PnŽ (viz Tabulka 16) v MAS „MAS Zubří země, o.p.s.“ (210), „MAS Rokytná, o.p.s.“ (166) a „MAS Jemnicko, o.p.s.“ (135); naopak nejméně dávek směřovalo do MAS „MAS LEADER – Loucko, z.s.“ (16), „Společnost pro rozvoj Humpolecka, z.s.“ (36), „MAS Českomoravské pomezí, o.p.s.“ (39) a „MAS Mikroregionu Telčsko, z.s.“ (39). Podíl příjemců dávky PnŽ byl nejvyšší v MAS „MAS Jemnicko, o.p.s.“ (0,9 %), „MAS Rokytná, o.p.s.“ (0,7 %) a „MAS Zubří země, o.p.s.“ (0,6 %). Nejnižší podíl příjemců byl v MAS „Havlíčkův kraj, o.p.s.“, „Královská stezka, o.p.s.“, „MAS Českomoravské pomezí, o.p.s.“, „MAS LEADER – Loucko, z.s.“, „MAS Šipka, z.s.“, „Podhorácko, o.p.s.“ a „Společnost pro rozvoj Humpolecka, z.s.“, ve všech těchto MAS činil podíl příjemců PnŽ 0,2 %.

Tabulka 16 – Podíly a absolutní počty v dimenzi „PnŽ“ na úrovni MAS

MAS	Krajská působnost MAS	Vyplacených PnŽ (průměrný měsíc r. 2018)	Podíl příjemců PnŽ (průměrný měsíc r. 2018)
Havlíčkův kraj, o.p.s.	VYS + PAK	115	0,2
Královská stezka o.p.s.	VYS	110	0,2
MAS Českomoravské pomezí o.p.s.	VYS	39	0,2
MAS LEADER - Loucko, z. s.	VYS	16	0,2
MAS Rokytná, o.p.s.	VYS	166	0,7
MAS Zubří země, o.p.s.	VYS + JHM	210	0,6
MAS Jemnicko, o.p.s.	JHM + VYS + JHC	135	0,9
MAS Mikroregionu Telčsko, z. s.	VYS	39	0,3
MAS Šipka, z. s.	VYS	45	0,2
MAS Třeštsko, o.p.s.	VYS	45	0,3
MOST Vysočiny, o.p.s.	VYS + JHM	77	0,3
OSLAVKA o.p.s.	VYS	44	0,3
Podhorácko, o.p.s.	VYS	42	0,2
Podhůří Železných hor o.p.s.	VYS	51	0,5
Společnost pro rozvoj Humpolecka, z.s.	VYS	36	0,2
Via rustica z.s.	VYS	72	0,3
VYS		1584	0,4
ČR		79033	0,9

Zdroj: vlastní zpracování

5.4 Uchazeči o zaměstnání v evidenci déle než 6 měsíců

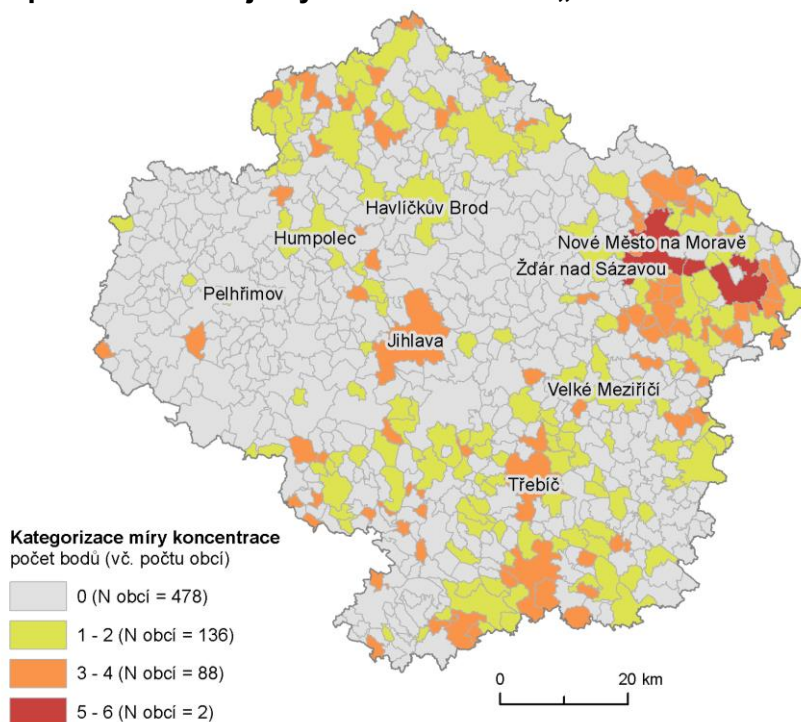
V dimenzi „UoZ evidovaní déle než 6 měsíců“ obdrželo 0 bodů 478 obcí VYS, 1 až 2 body 136 obcí, 3 až 4 body 88 obcí a 5 až 6 bodů 2 obce – viz Tabulka 17. Kartografické zpracování nabízí Mapa 6.

Tabulka 17 – Počty obcí v dimenzi „UoZ evidovaní déle než 6 měsíců“ pro r. 2018

	UoZ 6+ - bodové rozpětí				CELKEM N obcí
	0	1 až 2	3 až 4	5 až 6	
VYS	478	136	88	2	704
ČR	4384	1297	540	37	6258

Zdroj: vlastní zpracování

Mapa 6 – Obce Kraje Vysočina v dimenzi „UoZ evidovaní déle než 6 měsíců“ pro r. 2018

Zdroj: vlastní zpracování

Nejvyšší počty UoZ evidovaných déle než 6 měsíců byly indikovány v SO ORP Třebíč (845), Jihlava (758), Nové Město na Moravě (348) a Bystřice nad Pernštejnem (340); na druhou stranu, nejnižší počet těchto UoZ byl v SO ORP Pacov (14), Náměšť nad Oslavou (60) a Humpolec (65). Celkově bylo v VYS vedeno těchto dlouhodobě nezaměstnaných 3860. UoZ evidovaní déle než 6 měsíců byli z hlediska podílu nejvíce zastoupeni v SO ORP Nové Město na Moravě (2,8 %) a Bystřice nad Pernštejnem (2,7 %); nejnižší podíl byl pak zaznamenán v SO ORP Pacov (0,2 %) a Pelhřimov (0,3 %). Celkový podíl těchto UoZ byl v VYS 1,2 %. Bližší přehled nabízí Tabulka 18.

Tabulka 18 – Podíly a absolutní počty v dimenzi „UoZ evidovaní déle než 6 měsíců“ na úrovni SO ORP

SO ORP	Počet UoZ evidovaných déle než 6 měsíců (prosinec 2018)	Podíl UoZ evidovaných déle než 6 měsíců
Bystřice nad Pernštejnem	340	2,7
Havlíčkův Brod	221	0,7
Humpolec	65	0,6
Chotěboř	174	1,2
Jihlava	758	1,2
Moravské Budějovice	202	1,3
Náměšť nad Oslavou	60	0,7
Nové Město na Moravě	348	2,8
Pacov	14	0,2
Pelhřimov	76	0,3
Světlá nad Sázavou	197	1,5
Telč	99	1,2
Třebíč	845	1,7
Velké Meziříčí	240	1,0
Žďár nad Sázavou	221	0,8
VYS	3860	1,2
ČR	92041	1,3

Zdroj: vlastní zpracování

Dle jednotlivých MAS působících na území VYS byl nejvyšší počet UoZ evidovaných déle než 6 měsíců (viz Tabulka 19) indikován v MAS „MAS Zubří země, o.p.s.“ (699), „Královská stezka, o.p.s.“ (365), „MAS Rokytná, o.p.s.“ (321) a „Havlíčkův kraj, o.p.s.“ (314); na druhou stranu, nejnižší počet těchto UoZ byl v MAS „MAS Šipka, z.s.“ (43), „Via rustica, z.s.“ (46) a „Společnost pro rozvoj Humpolecka, z.s.“ (65). UoZ evidovaní déle než 6 měsíců byli z hlediska podílu nejvíce zastoupeni v MAS „MAS Zubří země, o.p.s.“ (2,8 %) a „MAS Rokytná, o.p.s.“ (1,7 %); nejnižší podíl byl pak zaznamenán v MAS „Via rustica, z.s.“ (0,2 %), „MAS Šipka, z.s.“ (0,3 %), „MAS Českomoravské pomezí, o.p.s.“ (0,6 %) a „Společnost pro rozvoj Humpolecka, z.s.“ (0,6 %).

Tabulka 19 – Podíly a absolutní počty v dimenzi „UoZ evidovaní déle než 6 měsíců“ na úrovni MAS

MAS	Krajská působnost MAS	Počet UoZ evidovaných déle než 6 měsíců (prosinec 2018)	Podíl UoZ evidovaných déle než 6 měsíců (prosinec 2018)
Havlíčkův kraj, o.p.s.	VYS + PAK	314	0,8
Královská stezka o.p.s.	VYS	365	1,0
MAS Českomoravské pomezí o.p.s.	VYS	77	0,6
MAS LEADER - Loucko, z. s.	VYS	80	1,0
MAS Rokytná, o.p.s.	VYS	321	1,7
MAS Zubří země, o.p.s.	VYS + JHM	699	2,8
MAS Jemnicko, o.p.s.	JHM + VYS + JHC	131	1,2
MAS Mikroregionu Telčsko, z. s.	VYS	107	1,1
MAS Šipka, z. s.	VYS	43	0,3
MAS Třeštsko, o.p.s.	VYS	132	1,0
MOST Vysočiny, o.p.s.	VYS + JHM	244	1,0
OSLAVKA o.p.s.	VYS	80	0,8
Podhorácko, o.p.s.	VYS	196	1,3
Podhůří Železných hor o.p.s.	VYS	98	1,2
Společnost pro rozvoj Humpolecka, z.s.	VYS	65	0,6
Via rustica z.s.	VYS	46	0,2
VYS		3860	1,2
ČR		92041	1,3

Zdroj: vlastní zpracování

5.5 Předčasné odchody ze vzdělávání

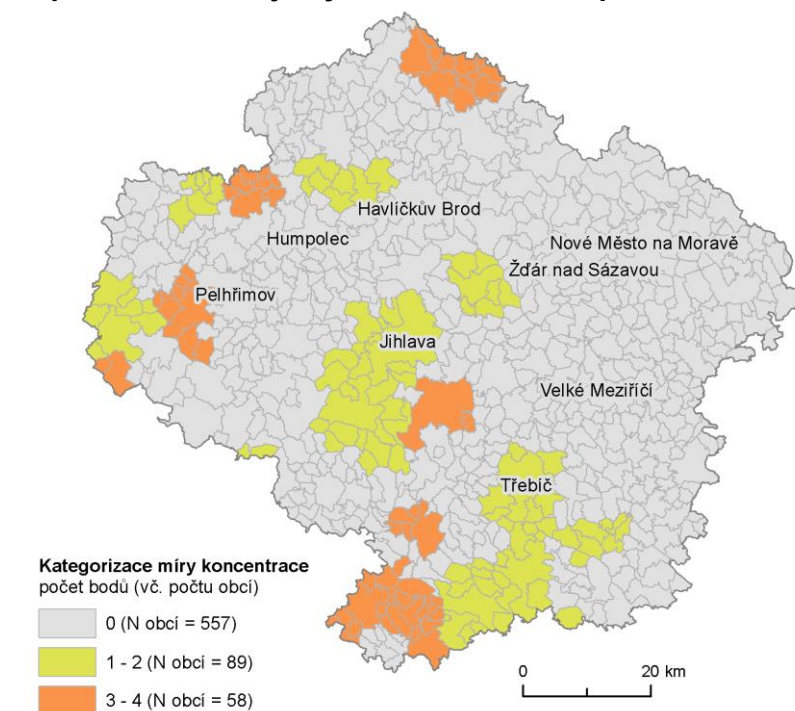
V dimenzi „předčasné odchody“ obdrželo 0 bodů 557 obcí VYS, 1 až 2 body 89 obcí, 3 až 4 body 58 obcí a 5 až 6 bodů neobdržela žádná z obcí – viz Tabulka 20. Kartografické zpracování nabízí Mapa 7.

Tabulka 20 – Počty obcí v dimenzi „předčasné odchody“ pro r. 2018

	Před. odchody - bodové rozpětí				CELKEM N obcí
	0	1 až 2	3 až 4	5 až 6	
VYS	557	89	58	0	704
ČR	3994	1365	784	115	6258

Zdroj: vlastní zpracování

Mapa 7 – Obce Kraje Vysočina v dimenzi „předčasné odchody“ pro r. 2018

Zdroj: vlastní zpracování

Nejvíce předčasných odchodů bylo zaznamenáno v SO ORP Jihlava (28), Třebíč (14), Moravské Budějovice (12) a Pelhřimov (10). V SO ORP Náměšř nad Oslavou, Nové Město na Moravě a Telč nedošlo k žádnému případu předčasného odchodu. Velmi nízký výskyt předčasných odchodů byl dále v SO ORP Pacov (1), Světlá nad Sázavou (1) a Žďár nad Sázavou (1). Celkový počet případů ve zbývajících SO ORP lze rovněž považovat za nízký – bylo to méně než 10 předčasných odchodů. V celkovém součtu se všechny předčasné odchody v VYS týkaly 86 žáků a žaček. Podíl předčasných odchodů byl jako nejvyšší indikován v SO ORP Moravské Budějovice (5,7 %), Jihlava (3,5 %) a Humpolec (3,4 %). Velmi nízký podíl předčasných odchodů byl zaznamenán v SO ORP Žďár nad Sázavou (0,3 %) a Světlá nad Sázavou (0,7 %). Celkový podíl odchodů byl v VYS 2,1 %. Bližší přehled nabízí Tabulka 21.

Tabulka 21 – Podíly a absolutní počty v dimenzi „předčasné odchody“ na úrovni SO ORP

SO ORP	Počet předčasných odchodů (školní rok 2017/18)	Podíl předčasných odchodů (školní rok 2017/18)
Bystřice nad Pernštejnem	3	2,2
Havlíčkův Brod	4	1,0
Humpolec	5	3,4
Chotěboř	3	1,6
Jihlava	28	3,5
Moravské Budějovice	12	5,7
Náměšř nad Oslavou	0	0,0
Nové Město na Moravě	0	0,0
Pacov	1	1,7
Pelhřimov	10	2,5
Světlá nad Sázavou	1	0,7
Telč	0	0,0
Třebíč	14	2,3
Velké Meziříčí	4	1,4
Žďár nad Sázavou	1	0,3
VYS	86	2,1
ČR	3328	4,3

Zdroj: vlastní zpracování

Dle jednotlivých MAS působících na území VYS bylo nejvíce předčasných odchodů (viz Tabulka 22) zaznamenáno v „MAS Rokytná, o.p.s.“ (13). V ostatních MAS se předčasné odchody objevily v počtu od 2 do 6 případů. Celkem ve třech MAS nebyly předčasné odchody zaznamenány vůbec, jednalo se o „MAS Mikroregionu Telčsko, z.s.“, „OSLAVKA, o.p.s.“ a „Podhorácko, o.p.s.“ Podíl předčasných odchodů byl jako nejvyšší indikován v MAS „MAS Jemnicko, o.p.s.“ (4,6 %), „MAS Rokytná, o.p.s.“ (4,5 %) a „MAS Třeštsko, o.p.s.“ (3,6 %); naopak nejnižší byl tento podíl v MAS „Havlíčkův kraj, o.p.s.“ (0,4 %) a „MAS Zubří země, o.p.s.“ (0,9 %).

Tabulka 22 – Podíly a absolutní počty v dimenzi „předčasné odchody“ na úrovni MAS

MAS	Krajská působnost MAS	Počet předčasných odchodů (školní rok 2017/18)	Podíl předčasných odchodů (školní rok 2017/18)
Havlíčkův kraj, o.p.s.	VYS + PAK	2	0,4
Královská stezka o.p.s.	VYS	5	1,2
MAS Českomoravské pomezí o.p.s.	VYS	5	3,0
MAS LEADER - Loucko, z. s.	VYS	2	1,9
MAS Rokytná, o.p.s.	VYS	13	4,5
MAS Zubří země, o.p.s.	VYS + JHM	3	0,9
MAS Jemnicko, o.p.s.	JHM + VYS + JHC	6	4,6
MAS Mikroregionu Telčsko, z. s.	VYS	0	0,0
MAS Šipka, z. s.	VYS	5	2,4
MAS Třeštsko, o.p.s.	VYS	5	3,6
MOST Vysočiny, o.p.s.	VYS + JHM	4	1,4
OSLAVKA o.p.s.	VYS	0	0,0
Podhorácko, o.p.s.	VYS	0	0,0
Podhůří Železných hor o.p.s.	VYS	2	1,8
Společnost pro rozvoj Humpolecka, z.s.	VYS	5	3,4
Vía rustica z.s.	VYS	6	2,4
VYS		86	2,1
ČR		3328	4,3

Zdroj: vlastní zpracování

6 Shrnutí a závěr

Území VYS je rozděleno na 704 samosprávných obcí, které tvoří cca 11 % všech obcí ČR. Prizmatem indexu sociálního vyloučení nahlédnuto, 453 obcí VYS (64 % obcí VYS) obdrželo **0 až 1 bod**, a lze je tak považovat za **obce sociálním vyloučením neohrožené**; 226 obcí (32 % obcí VYS) získalo **2 až 7 bodů**, a lze je proto z hlediska sociálního vyloučení považovat za **rizikové**. Pokud budeme považovat **hodnoty indexu 8 a vyšší** za ukazatel sociálním vyloučením **ohrožených** obcí, pak se jich na území VYS vyskytuje 25 (4 % obcí VYS). Posledně jmenovaná kategorie obcí si rozhodně zaslouží z hlediska politik sociálního začleňování zvýšenou pozornost, byť i kategorie rizikových obcí by neměla zůstat upozaděna.

Jestliže ohrožené obce (8 a více bodů) tvoří 4 % ze všech obcí na území VYS, jednoznačně lze konstatovat, že tento stav je v komparaci s ostatními kraji nadprůměrně dobrý – obdobný podíl takových obcí se vyskytuje též na území Jihomoravského a Pardubického kraje, ostatní kraje mají tento podíl vyšší. Ze všech obcí v ČR spadá do dané kategorie 8 % obcí. V tomto ohledu patří naopak mezi nejzatíženější kraje Karlovarský (23 %), Ústecký (21 %) a Moravskoslezský (20 %).

Výskyt ohrožených obcí je napříč VYS poměrně rozprostřený – ačkoli celkový podíl ohrožených obcí VYS je v celorepublikovém srovnání nízký, vnitřní diference kraje je poměrně vysoká. Obcí s 8 a více body je nejvíce v SO ORP Moravské Budějovice (6) a Třebíč (6); naopak v OPR Humpolec, Chotěboř, Náměšť nad Oslavou, Pacov, Světlá nad Sázavou a Velké Meziříčí se nevyskytuje ani jedna obec z hlediska sociálního vyloučení ohrožená. Nejvyšší podíl obcí s 8 a více body se vyskytuje v SO ORP Moravské Budějovice (13 %) a Bystřice nad Pernštejnem (8 %). Co se týče MAS působících na území VYS, pak mezi ty nejzatíženější patří „MAS Rokytná, o.p.s.“ (8 obcí v kategorii ohrožená) a „MAS Jemnicko, o.p.s.“ (7 obcí v kategorii ohrožená).

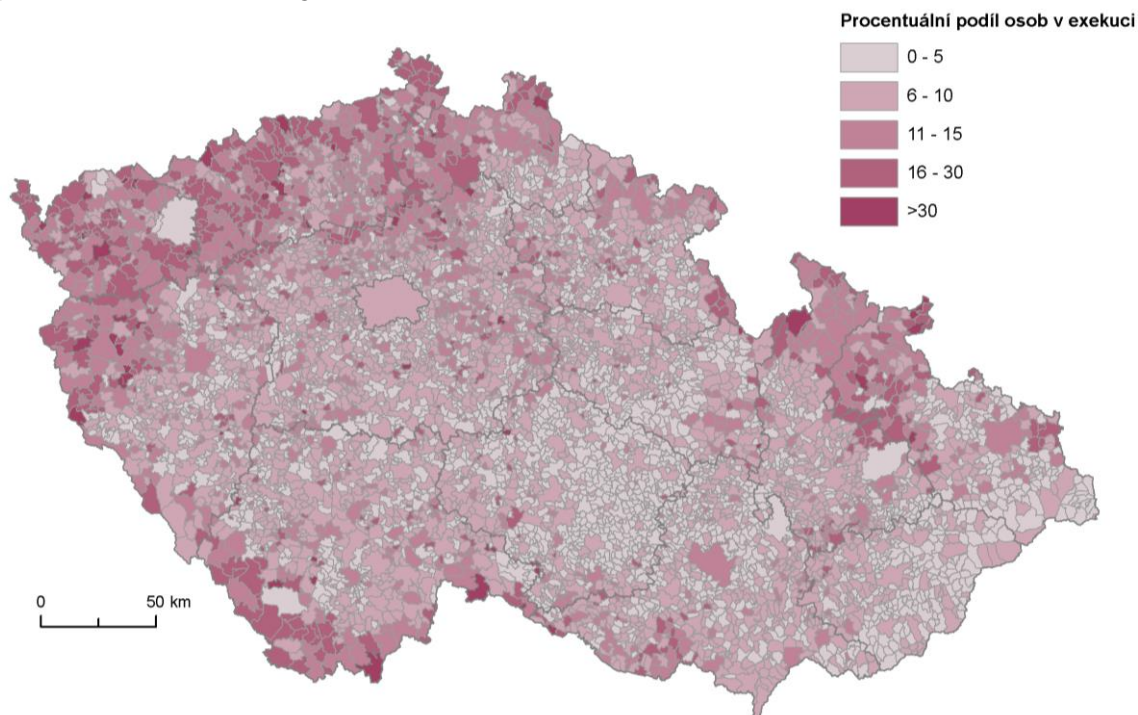
Na VYS se lze pro bližší detail podívat rovněž optikou dílčích dimenzí indexu sociálního vyloučení, kterých je pět (osoby v exekuci, příspěvky na bydlení, příspěvky na živobytí, nezaměstnaní déle než 6 měsíců a předčasné odchody ze ZŠ). Jestliže v každé dimenzi mohla obec obdržet nanejvýše 6 bodů, počet obcí, které obdržely v té které dimenzi více jak 3 body, je následující: za „osoby v exekuci“ obdrželo 3 a více bodů 11 obcí, za „PnB“ 13 obcí, za „PnŽ“ 13 obcí, za „UoZ 6+“ 90 obcí a za „předčasné odchody“ 58 obcí. Z hlediska celkového indexu sociálního vyloučení deset nejzatíženějších obcí ve VYS (nejvíce zatížená obec VYS obdržela 14 bodů, desátá nejzatíženější obec 10 bodů) vykazovalo tento typ kumulace bodů napříč dílčími dimenzemi: 3 a více bodů obdrželo v dimenzi „osoby v exekuci“ 2 obce, v dimenzi „PnB“ 6 obcí, v dimenzi „PnŽ“ 6 obcí, v dimenzi „UoZ 6+“ 9 obcí a v dimenzi „předčasné odchody“ 2 obce.

Lze konstatovat, že dílčí dimenze indexu sociálního vyloučení se v jednotlivých obcích odlišují ve své závažnosti. Ze srovnání SO ORP je však jasně patrný zvýšený výskyt všech pěti dimenzí v SO ORP, kde se nacházejí velká sídla – jde především o SO ORP Jihlava a SO ORP Třebíč. Počet obyvatel měst Jihlavy a Třebíče je oproti ostatním sídlům VYS výrazně vyšší a obě města vykazují větší zatížení sociálním vyloučením. Jihlava i Třebíč se řadí do první desítky nejzatíženějších obcí VYS. Vzhledem k uvedenému není až tak překvapující, že zmíněné SO ORP dominují ve všech sledovaných dimenzích sociálního vyloučení.

V případě SO ORP Jihlava je dále třeba upozornit na skutečnost, že krajské město zde představuje jedinou obec s indexem přesahujícím hodnotu 8 bodů. Naopak v SO ORP Moravské Budějovice se nachází 6 obcí, které se řadí mezi ohrožené sociálním vyloučením s hodnotou indexu vyšší než 8 bodů, ale jedná se o různorodá sídla, ať už jde o počet obyvatel, přítomnost základní školy na území, nebo dostupnost bydlení či zaměstnání. Aktivity zacílené na řešení sociálního vyloučení je tedy v případě jednotlivých SO ORP nutné modifikovat i podle charakteru a velikosti obcí.

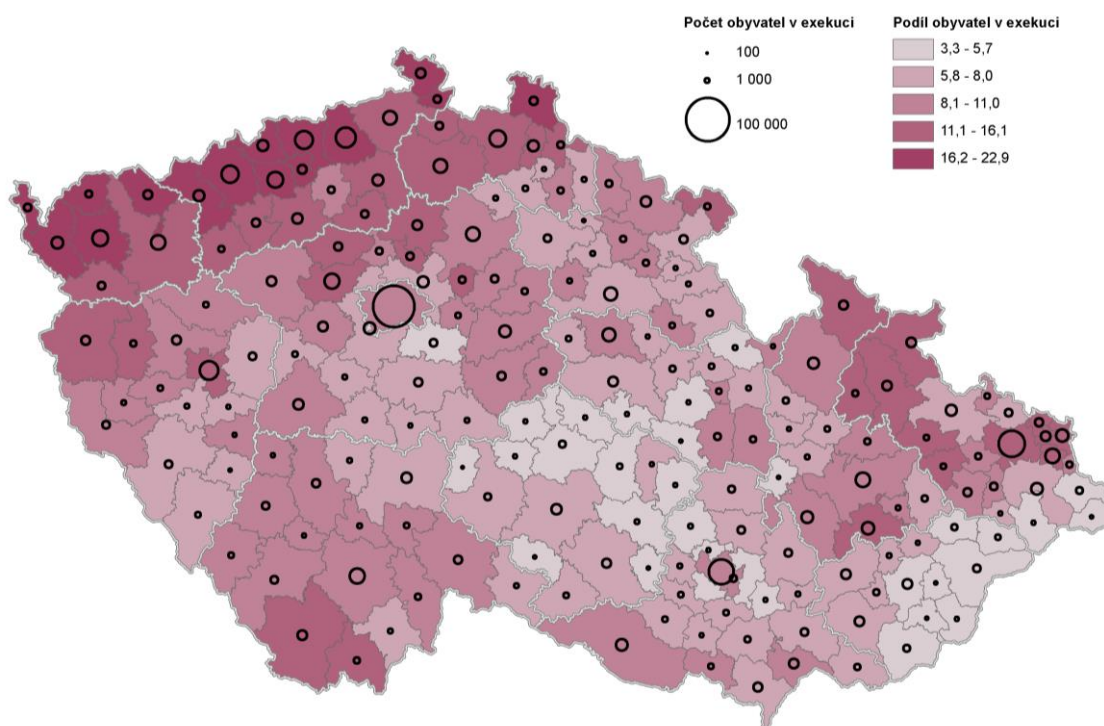
7 Přílohy

Mapa 8 – Dimenze „osoby v exekuci“ – podíl osob v exekuci v obcích (k 31. 12. 2017)

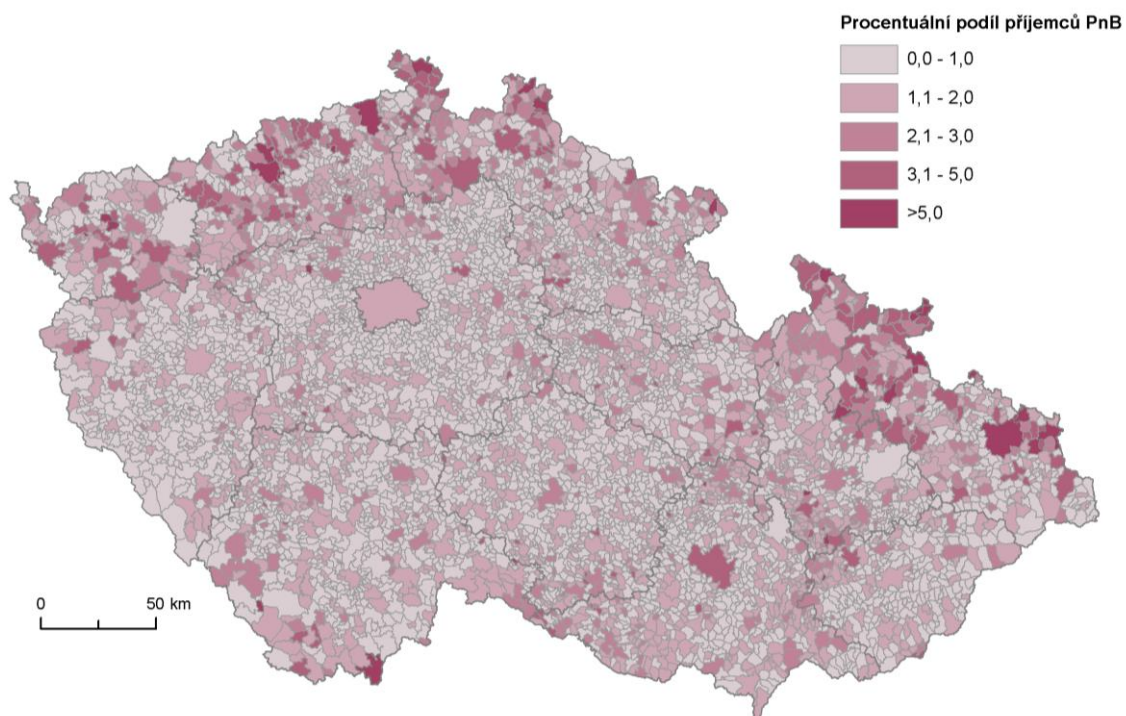
Zdroj: vlastní zpracování

Mapa 9 – Dimenze „osoby v exekuci“ – podíly a abs. počty v SO ORP (k 31. 12. 2017)

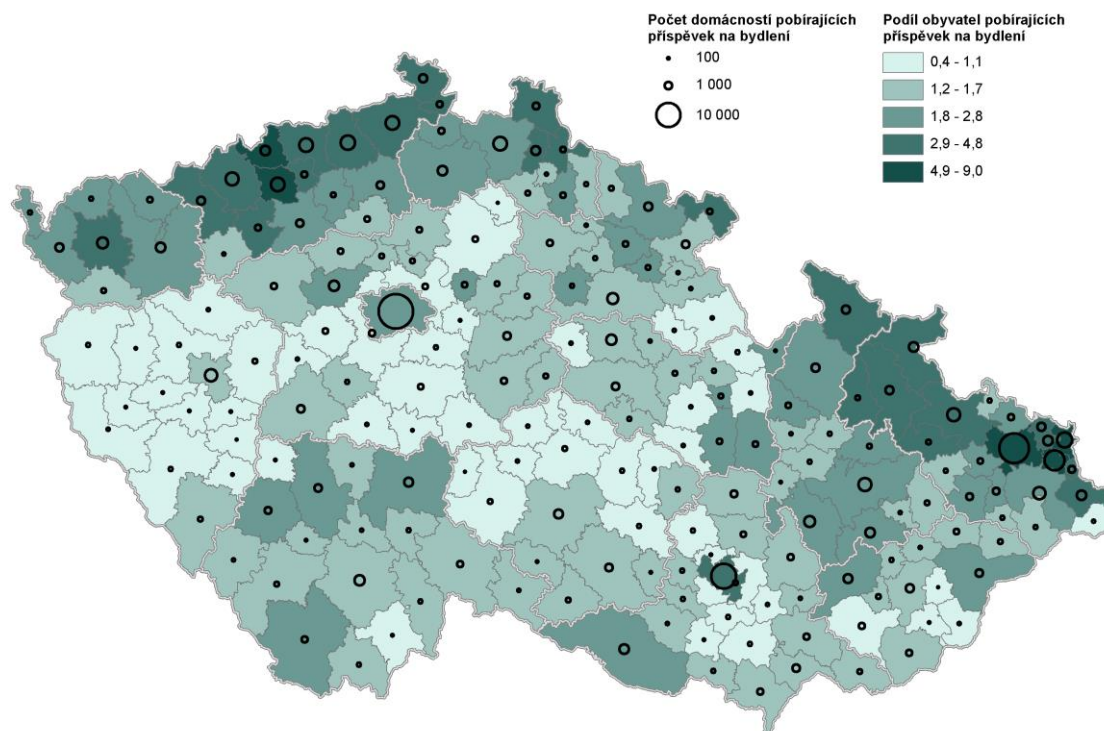
Zdroj: vlastní zpracování

Mapa 10 – Dimenze „PnB“ . podíl příjemců v obcích (průměrný měsíc r. 2018)

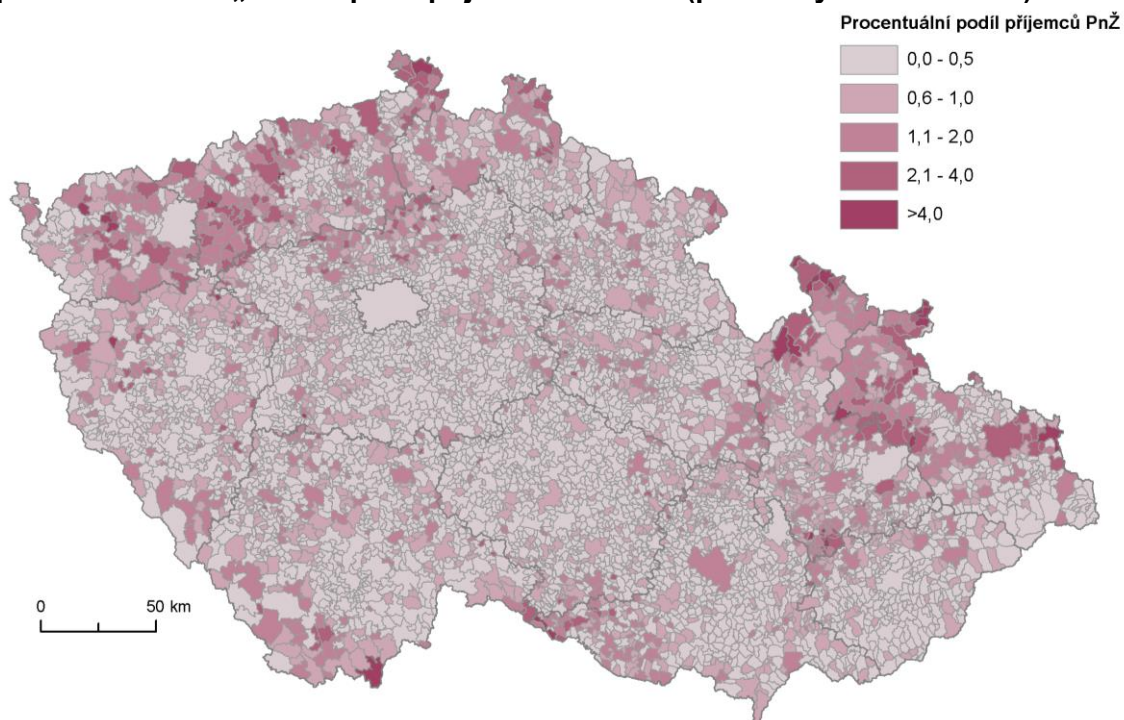
Zdroj: vlastní zpracování

Mapa 11 – Dimenze „PnB“ – podíly a abs. počty v SO ORP (průměrný měsíc r. 2018)

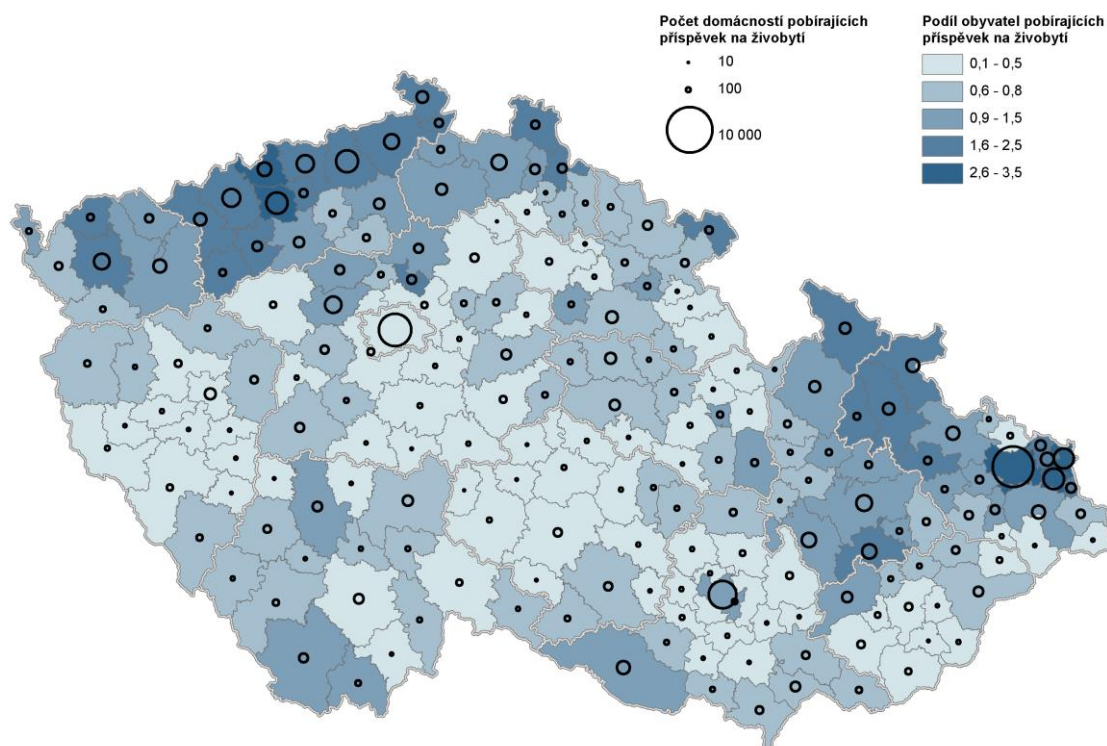
Zdroj: vlastní zpracování

Mapa 12 – Dimenze „PnŽ“ – podíl příjemců v obcích (průměrný měsíc r. 2018)

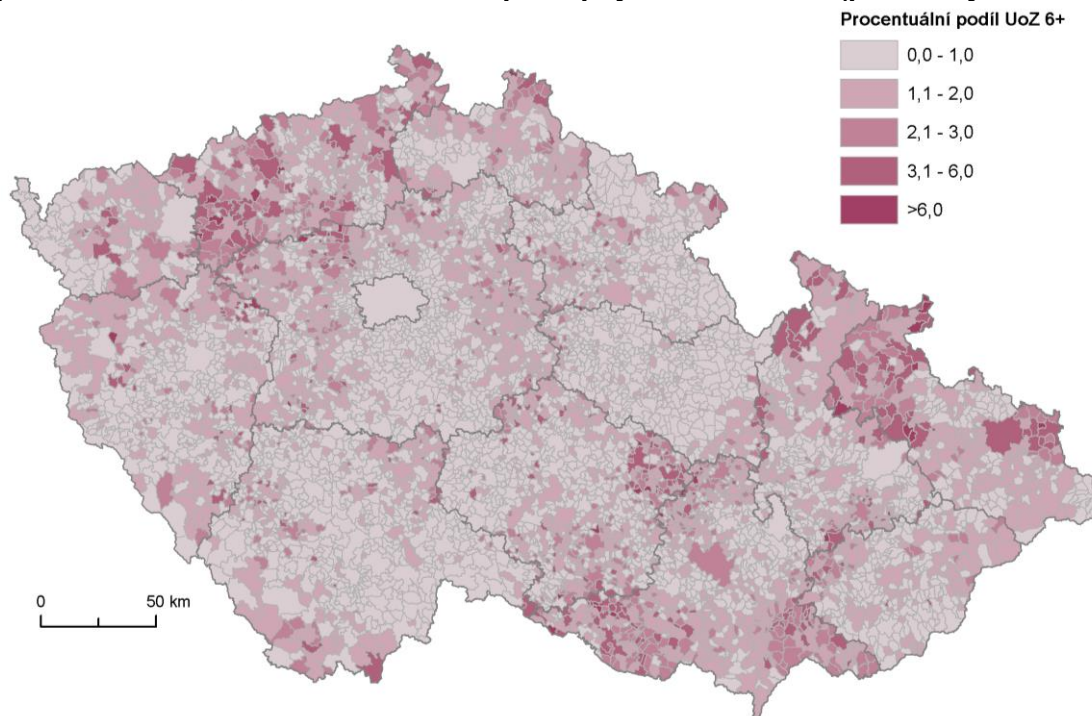
Zdroj: vlastní zpracování

Mapa 13 – Dimenze „PnŽ“ – podíly a abs. počty v SO ORP (průměrný měsíc r. 2018)

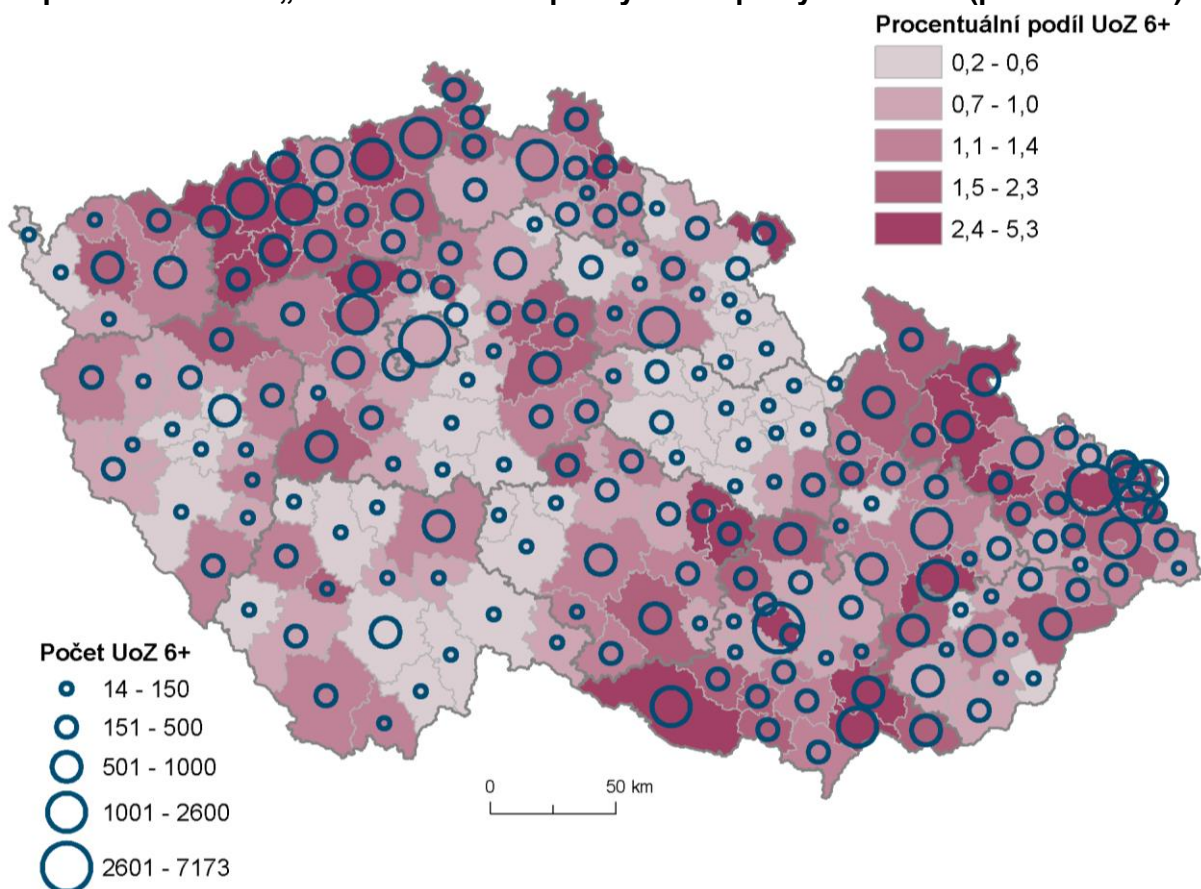
Zdroj: vlastní zpracování

Mapa 14 – Dimenze „UoZ 6+ měsíců“ – podíl příjemců v obcích (průměrný měsíc 2018)

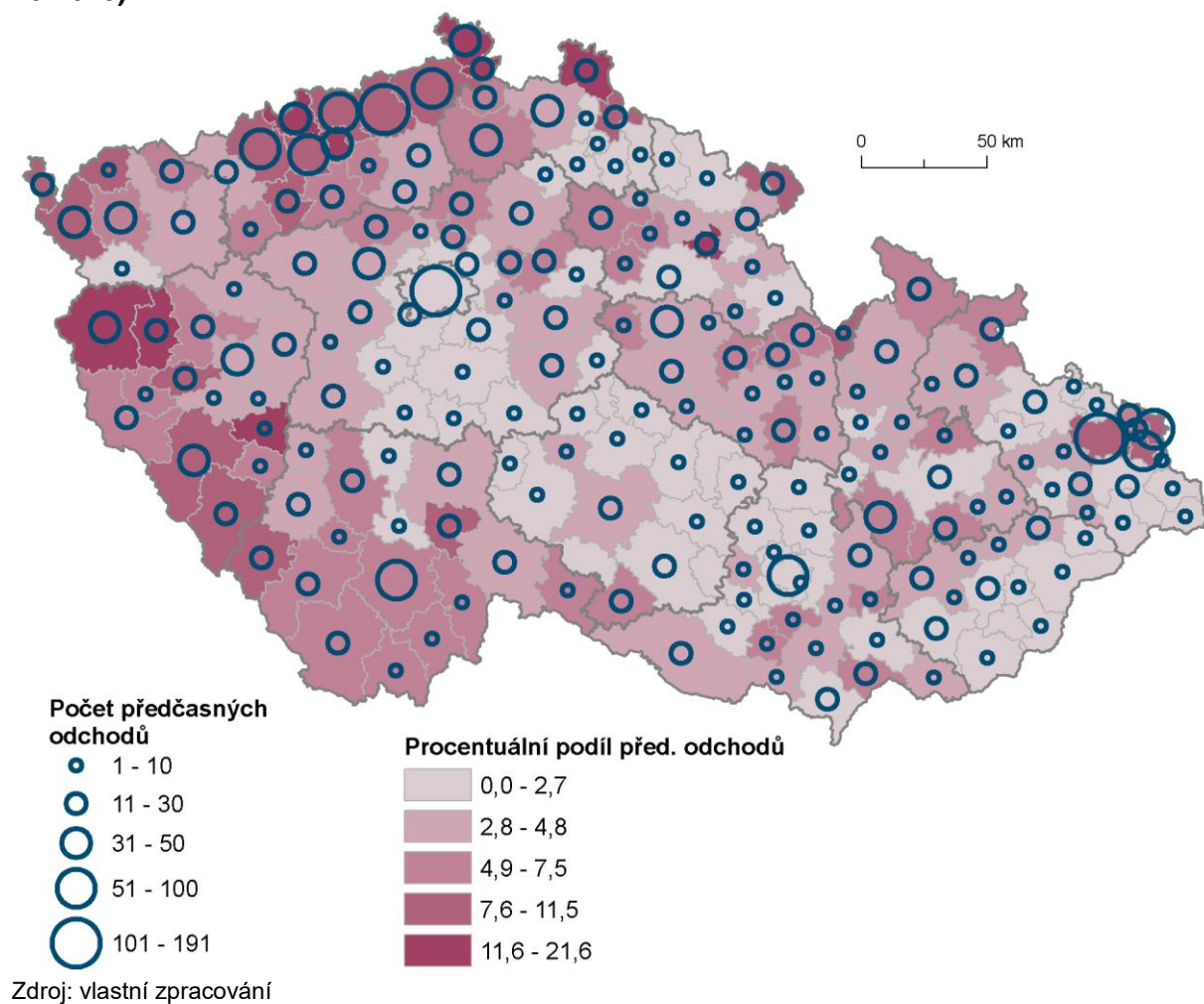
Zdroj: vlastní zpracování

Mapa 15 – Dimenze „UoZ 6+ měsíců“ – podíly a abs. počty v SO ORP (prosinec 2018)

Zdroj: vlastní zpracování

Mapa 16 – Dimenze „předčasné odchody“ – podíly a abs. počty v SO ORP (školní r. 2017/18)

8 Bibliografie

Lang, P. & Matoušek, R. 2020. *Metodika pro posouzení sociálního vyloučení v území*. Dostupné z: [bude zveřejněno na webu Agentury pro sociální začleňování]

Růžička, M. & Toušek, L. 2014. Sociální exkluze: její prostorové formy a měnící se podoby. In J. Šubrt, et al., *Soudobá sociologie VI (Oblasti a specializace)* (s. 117–141). Praha: Karolinum.

Sirovátka, T., et al. 2013. *Indikátory strategie potlačování chudoby a sociálního vyloučení v České republice*. Brno: Výzkumný ústav práce a sociálních věcí.

Sýkora, L., et al. 2015. *Metodika identifikace lokalit rezidenční segregace*. Dostupné z: https://migraceonline.cz/doc/metodika_identifikace_lokalit_segregace_dvoustrany.pdf

Trlifajová, L., et al. 2018. *Daně, dávky, exekuce – jak v současnosti funguje systém podpory a ochrany nízkopříjmových domácností*. Dostupné z: <https://www.pracevobci.cz/upload/studies/5/SPOT-Dane-davky-exekuce.pdf>

Úřad vlády ČR. 2016. *Strategie boje proti sociálnímu vyloučení na období 2016–2020*. Dostupné z: https://www.dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/strategie_boje-proti-socialnimu-vyloucení-2016-2020.pdf